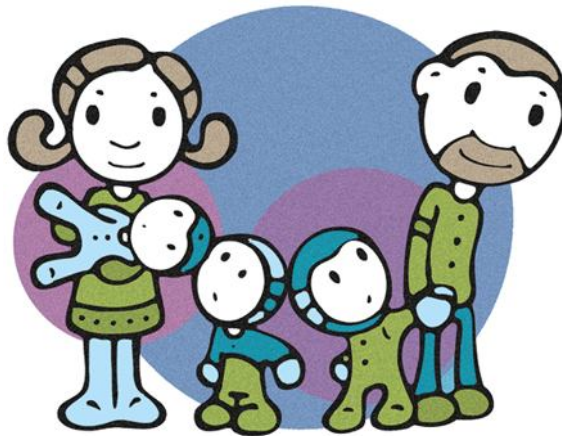

BIKVA -arviointi
psykkisesti oireilevien lasten vanhempien vertaisryhmästä
14.10.2010

POHJOIS-KARJALAN SAIRAANHOITO-
JA SOSIAALIPALVELUJEN KUNTAYHTYMÄ

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Pohjois-Karjalan piiri

Katja Isoaho, vertaisryhmätoiminnan koordinaattori
Riitta Gröhn, suunnittelija/perheterapeutti

SISÄLTÖ

1 Vertaisryhmätoiminnan taustaa	1
2 Ryhmän taustaa, kohderyhmä, kuvaus ja tavoitteet	2
3 Bikva-malli	3
4 Bikva -arvioinnin tulokset	5
4.1 Ryhmän jäsenten esiin tuomat teemat	5
4.2 Ryhmänohjaajien esiin tuomat teemat	6
4.3 Hallintojohtajien esiin tuomat teemat	8
4.4 Poliittisten päättäjien kommentit teemoihin	11
5 Pohdintaa	14
LIITTEET	15

1 Vertaisryhmätoiminnan taustaa

Järjestöbarometrin (2007) mukaan Suomessa vertaisryhmiin osallistuu noin 250 000 ihmistä. Norja ja Tanska ovat olleet pohjoismaisia esikuvia vertaisryhmätoiminnan kehittäjinä ja näissä maissa on ilmennyt myös suurta poliittista tahtoa rakentaa vertaisryhmätoimintaa ja kehittää niitä koko kansan helppopääsyiseksi tueksi. Työ on nähty kansanterveyttä edistävänä työnä. Yhdysvalloissa erilaisiin ryhmiin osallistuu kolmesta neljään prosenttia ihmisistä ja Pohjoismaissa noin yksi prosentti. Pohjoismaissa, muualla Euroopassa ja Yhdysvalloissa tyypillinen vertaisryhmätoimintojen organisointitapa on vertaisryhmätalojen perustaminen. Näiden infopisteiden tehtävänä on palvella vertaisohjaajia ja ryhmiä, edistää ryhmien käynnistymistä tiedottamalla ja ohjaamalla ihmisiä sopiviin ryhmiin sekä uusia ryhmiä käynnistämällä. Lisäksi näissä keskuksissa koulutetaan ja ohjataan yhteyshenkilöitä, tehdään tutkimustyötä ja tuotetaan uutta tietoa (ks. Versova hankkeen internetsivut <http://www.versova.fi>). Esimerkkinä vertaisryhmätalosta on vuonna 1982 perustettu Self Help Nottingham vertaistuen keskus, joka tukee ja kehittää vertaisryhmätoimintaa, tiedottaa vertaisryhmätoiminnasta mm. kokoamalla vuosittain ilmestyvän luettelon ryhmien yhteystiedoista, kouluttaa, tarjoaa käytännön tukea, vaikuttaa sekä toimii välittäjinä eri toimijoiden välillä (ks. <http://www.selfhelp.org.uk/>). Marianne Nylund (2005) toteaa toimittamassaan teoksessa Vapaaehtoistoiminta – anti, arvot ja osallisuus, että Suomessa on aika ajoin keskusteltu samantyyppisten keskustusten perustamisesta, mutta niitä ei ole nähty ainakaan vielä tarpeellisina.

Susanna Hyväri (2005) hahmottelee vertaistoiminnan vakiintumisen visioita artikkelissa Vertaistuen ja ammattiauttamisen muuttuvat suhteet (ks. www.versova.fi). Hyväriän mukaan ammatillisten toimijoiden tehtävänä voisi olla toimintaedellytysten luominen ryhmätoiminnoille. Ammatilainen voi toimia vertaisryhmätoiminnassa monessa eri roolissa:

1. Ammatilainen voisi toimia vertaisryhmän kummina, joka voisi tarjota kokoontumistiloja, kopioida ja postittaa kirjeitä tai sähköpostia. Vertaisryhmäkummi voisi tarjota myös koulutusta omalta alaltaan.
2. Ammatilainen voisi olla konsultti, joka auttaa ryhmää ongelmien ratkaisussa tai toimii työnohjaajana vertaisohjaajalle. Hän voisi myös vieraila ryhmässä.
3. Ammatilainen voisi olla neuvonantaja, joka auttaa ihmisiä löytämään sopivia ryhmiä ja kertoo vertaisryhmän merkityksestä tai opastaa uuden ryhmän perustamisessa. Sama ihminen voi toimia tietysti kaikissa näissä rooleissa.
4. Vertaisryhmä voi olla myös ammatillisesti ohjattu, jossa ryhmänohjaajalla (terapeutilla) on vastuu ryhmän toiminnasta. Ammatilainen voi hyötyä niistä eduista, mitä vertaisuus ryhmäläisten välillä luo. Lasten vertaistukiryhmät ovat myös aina ammatillisesti ohjattuja.
5. Nykyaikainen tietotekniikka mahdollistaa erinomaisesti vertaisuuteen perustuvat nettikeskusteluryhmät. Näissä ammatilainen voi olla luomassa keskustelualustoja ja ohjaamassa keskustelua.

2 Ryhmän taustaa, kohderyhmä, kuvaus ja tavoitteet

Itä- ja Keski-Suomen lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishankkeessa ehkäisevien ja kohdennettujen vertaistuen muotojen kehittämisen tavoitteena on tukea lasten tervettä kasvua ja kehitystä sekä vanhempia heidän kasvatustehtävässään. Vertaistuen eri muodoilla edistetään lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta ja voimaantumista sekä ehkäistään ongelmien syvenemistä ja syrjäytymistä. Mannerheimin Lastensuojeluliiton yhtenä valtakunnallisena painopistealueena on vertaisryhmätoiminnan kehittäminen. Mallia ryhmätoiminnan koordinoinnista on kehitetty Pohjois-Karjalassa MLL:n Pohjois-Karjalan piirin hallinnoimassa Riepu-projektissa vuodesta 2004 alkaen.

Itä- ja Keski-Suomen lapset ja perheet Kaste -hankkeeseen kuuluvan osahankkeen Vertaisryhmätoiminnan koordinoitihankkeessa (2009-2010) koordinoitiin keskitetysti ja ammatillisesti lapsiperheille suunnattua moniammatillista vertaisryhmätoimintaa. Koordinaattorin tehtävinä oli tarjota tukea ja ohjausta Joensuun seudun kuntien, järjestöjen, seurakuntien ja yksityisten toimijoiden järjestämään vertaisryhmätoimintaan. Vapaaehtoisesti ja ammatillisesti toimivat vertaisryhmänohjaajat toteuttivat vertaisryhmätoimintaa.

PKSSK:n Perhohankkeen yhtenä tavoitteena on ollut vertaistukiryhmän järjestäminen psyykkisesti oireilevien lasten vanhemmille yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Karjalan piirin kanssa. Hankkeen tavoitteeksi tämä tuli mm. lasten vanhempien palautteiden pohjalta. Kotisairaalakäynneillä lasten vanhemmat halusivat kuulla työntekijöiden välittämänä perheiden erilaisia selviytymistarinoita ja kuinka lapsen psyykkinen sairaus on vaikuttanut perheiden arkeen, mitkä asiat ovat auttaneet. Vaikutuksensa oli myös hankkeen työntekijän aiemmalla kokemuksella kolmannen sektorin järjestötoiminnasta. Lisäksi Kasteohjelma korostaa yhteistyötä järjestöjen kanssa.

Psyykkisesti oireilevien lasten vanhempien vertaisryhmän (Liite 1 Esite) kohderyhmänä oli psyykkisesti sairaiden tai oireilevien lasten vanhemmat, joilla on alle 18-vuotias lapsi/lapsia, joilla on käyttäytymiseen ja tunne-elämään liittyviä pulmia ja vanhemmat, jotka haluavat lisää voimia vanhemmuuteensa ja arjen hyvinvointiin. Ryhmä kokoontui viikoittain MLL:n toimistolla suljettuna ryhmänä yhteensä kahdeksan kertaa ajalla 29.9. - 25.11.2009. Ryhmän toimintaan osallistuminen oli vapaaehtoista. Ryhmänohjaajina toimi kaksi psykiatrista erikoissairaanhoidtajaa. Molemmilla ohjaajilla oli paljon ammatillista kokemusta sekä osaamista ryhmän vetämisestä ja ryhmäprosesseista. Ryhmään osallistui kaksi pariskuntaa ja yksi äiti.

Ryhmän järjestivät yhteistyössä Kotikartanoyhdistys ry, MLL:n Pohjois-Karjalan piiri (vertaisryhmätoiminnan koordinoitihanke) ja PKSSK (Perhohanke). Resurssien jakautuminen: ohjaajat Kotikartanoyhdistys ry:n työntekijä osana työtään ja PKSSK/vapaaehtoinen, tilat MLL:n Pohjois-Karjalan piiri, tarjoilut PKSSK/Perhohanke/Kaste ja materiaalit vertaisryhmätoiminnan koordinoitihanke/Kaste. Vertaisryhmätoiminnan koordinaattorilta tilattiin: miesohjaajan hankkiminen, esitteen teko, tiedottaminen, lisätietojen antaminen, ryhmän jäsenten haastattelu ja ilmoittautumisten vastaanotto, asiantuntijoiden (2) hankkiminen ja arvioinnin tekeminen yhdessä Perhohankkeen hanketyöntekijän kanssa.

Ryhmän sisältö rakennettiin ryhmän jäsenten toiveiden ja tarpeiden pohjalta. Ryhmäkerrat koostuivat erilaisista keskusteluista, toiminnallisista menetelmistä ja viimeinen kerta ryhmän jäsenten bikva-arvioinnista. Ryhmässä vieraili asiantuntijoina lastensuojelun sosiaalityöntekijä ja Pohjois-Karjalan adhd-, autismi- ja dysfasiayhdistyksen edustaja.

Vertaistukiryhmätoiminnan lyhyen tähtäimen tavoitteena oli jakaa kokemuksia vertaisten kesken ja vahvistaa arjen hyvinvointia: vanhemmille tarjotaan mahdollisuutta kuulla toistensa erilaisia selviytymistarinoita, lapsen psyykkisen sairauden vaikutuksesta perheiden arkeen ja minkälaiset keinot ovat auttaneet arjessa. Pitkän tähtäimen tavoitteena oli saada kokemusta erikoissairaanhoidon ja järjestön yhteistyöstä ryhmien järjestämisessä, lisätä perheiden arjen hyvinvointia, päästä varhaisempaan vaikuttamiseen sekä ennaltaehkäisyyn ja oikea-aikaisuuteen palvelujen kohdentamisessa.

Psyykkisesti oireilevien lasten vanhempien kokemuksista vertaistukiryhmätoiminnasta erikoissairaanhoidon ja järjestön yhteistyönä ei juuri ole löydettävissä tutkittua tietoa. Irja Mikkosen väitöskirjassa **Sairastuneen vertaistuki** (2009) on mainittu, että sosiaali- ja terveydenhuollon kentässä vertaistukitoiminta kulkee rinnalla, edellä tai jäljessä ja voi jatkaa myös sinne, mihin ammatillisella tuella ei ole resursseja tai niille alueille, minne se ei pysty muutoin ulottumaan. Toisaalta vertaistuki ei voi korvata ammatillista tukea, sillä molempia tarvitaan. Se toimii julkisen tuen rinnalla. Jos vertaistukea ei olisi, jouduttaisiin turvautumaan enemmän sosiaali- ja terveystalouteen.

3 Bikva- malli

Tämän vertaistukiryhmän arvioinnissa ja edelleen kehittämisessä haluttiin käyttää asiakaslähtöistä BIKVA -arviointimallia. Sen tavoitteena on ottaa asiakkaat mukaan arviointiin ja luoda siten yhteys ongelmien ymmärtämisen ja palvelun intervention välille. Mallin lähtökohtana ovat asiakkaiden näkemykset palvelujen laadusta ja vaikuttavuudesta. Myös THL suosittaa käytettäväksi sitä yhtenä vaihtoehtona Kasteohjelmaa toteuttavien hankkeiden arvioinnissa.

BIKVA-malli on tanskalaisen Hanne Krogstrupin sosiaalipsykiatrian alalla 1990-luvun puolivälissä kehittämä arviointimalli. Malli on julkaistu suomeksi vuonna 2004 teoksessa *Asiakaslähtöinen Bikva-malli*. Lyhenne BIKVA tulee tanskan kielensanoista ”Brukgerinddragelse I KVALitetsvurdering” eli ”asiakkaiden osallisuus laadunvarmistajana”. Asiakkaiden rooli on BIKVA-mallissa keskeinen, koska heillä ajatellaan olevan tietoa, josta voi olla hyötyä palvelujen kehittämisessä. Lähtökohtana on asiakkaiden omien kiinnostusten kohteiden ja valmiuksien kunnioittaminen. Asiakkaat voivat omin sanoin, omasta näkökulmastaan, kuvailla ja tulkita näkemyksiään sosiaalityöstä. Asiakkaat määrittelevät arviointikysymykset omien laatuksiditeereidensä pohjalta. Asiakkaat siis toimivat koko oppimisprosessin käynnistäjinä. BIKVA-mallissa kerätään tietoa kvalitatiivisesti. Menetelmänä on yleensä ryhmähaastattelu. Tutkittaessa asiakkaiden arvioita sosiaalityöstä ryhmähaastattelun etuna yksilöhaastatteluun verrattuna on se, että keskustelun painopiste ei ole kovin tunnepitoisissa ja yksilöllisissä asioissa. Ryhmässä tehtävä yhteistyö saattaa myös innostaa monipuolisempaan palautteeseen ja edistää valtahierarkiasta mahdollisimman vapaata keskustelua. (Krogstrup 2004, 7-11.)

BIKVA-mallin arviointiprosessin tavoitteena on oppiminen ja kehittyminen ottamalla asiakkaat mukaan arviointiin. Krogstrup (2004, 13) viittaa Argyrisin ja Schönin (1978) teoriaan yksi- ja kaksikehäisestä oppimisesta. Yksikehäinen oppiminen määritellään organisaation kyvyksi pysyä vakaana ja ennalta määritellyllä tiellä. Virheitä korjataan yksikön strategioita ja arvoja muuttamalla olemassa olevien toimintatapojen raameissa. Kaksikehäiselle oppimiselle on tyypillistä, että saadaan uutta tietoa ristiriitaisistakin tarpeista, sosiaalityön tekemisen edellytyksistä ja seurauksista. Organisaation tulee olla avoin asiakkaiden näkökannoille, jotta kaksikehäistä oppimista voi tapahtua. BIKVA-mallin tavoitteena on tämän avoimuuden vahvistaminen.

Bikva-malli toteutetaan neljässä vaiheessa:

1. Bikva-mallin käyttö aloitetaan ryhmähaastattelusta, jossa ryhmän jäseniä (4-6 jäsentä) pyydetään kertomaan ja perustelemaan, mitä he pitävät myönteisenä ja mitä kielteisenä heihin kohdistuvassa vertaistukiryhmätoiminnassa Ryhmähaastattelun tuloksena saadaan tietoa kokemuksista ja subjektiivisia laatuarviointeja.
2. Ryhmän jäsenten palaute esitellään ryhmän ohjaajille ja tarkoituksena on pohtia heidän kanssaan, mihin ryhmän jäsenten arviot heidän mielestään perustuvat. Ensisijainen tavoite on, että he pohtivat omaa toimintaansa.
3. Ryhmän jäsenten ja ryhmänohjaajien haastatteluista saatu palaute esitellään hallintojohdolle ja tarkoituksena on pohtia haastattelussa syitä ryhmän jäsenten ja ryhmänohjaajien palautteeseen.
4. Ryhmän jäsenten, ryhmän ohjaajien ja hallintojohdon haastatteluista saatu palaute esitellään poliittisille päättäjille ja tarkoituksena saada heidän arviointinsa näiden toimijoiden palautteen syistä.

Jokainen vaihe toteutetaan periaatteessa saman ohjeen mukaan:

- a) Valitaan arviointiin osallistuvat sidosryhmät (ryhmän jäsenet, ryhmän ohjaajat, johtajat ja poliittiset päätöksentekijät)
- b) Sovitaan ja tiedotetaan ryhmähaastatteluista
- c) Toteutetaan ryhmähaastattelu sidosryhmien kanssa
- d) Käsitellään ryhmähaastattelun tietoja
- e) Systematisoidaan haastatteluista saatu palaute
- f) Laaditaan haastatteluohje ketjun ”seuraavaa lenkkiä” varten

4 Bikva-arvioinnin tulokset

Bikva-mallin mukaisesti haastateltiin suullisesti ryhmän jäseniä (5), ryhmänohjaajia (2) ja hallintojohtajia (3). Poliittisia päättäjiä (3) haastateltiin sähköpostitse (ks. Liite 2 Haastatteluohje). Haastattelut aloitettiin joulukuussa 2009. Viimeiset sähköpostivastaukset saatiin syyskuussa 2010. Kaikki suulliset haastattelut nauhoitettiin ja litteroitiin. Vastauksista poimittiin teemat kullekin seuraavalle tasolle sen periaatteen mukaan, mihin vastaajat voivat vaikuttaa.

4.1 Ryhmän jäsenten esiin tuomat teemat

Ryhmän jäseniltä kysyttiin, mikä ryhmässä oli myönteistä ja mikä kielteistä. Tämän jälkeen vastaukset luokiteltiin teemoiksi: 1) käytännön järjestelyt, 2) sisällöt, teemat ja ryhmäprosessi, 3) asiantuntijuus ja asiantuntijoiden hankkiminen, 4) tiedon saanti ja viranomaisyhteistyö sekä 5) ryhmän jatkuminen.

Myönteisenä ryhmäläiset kokivat *käytännön järjestelyissä*: ajankohta, kokoontumistiheys ja paikka. Materiaalit ja tarjoilut olivat hyviä ja onnistuneita.

Kahdeksan kertaa ei ollut liikaa, meni perusrungossa. Joku koki, että kahdeksan kertaa oli liian lyhyt; tutustui ihmisiin ja sitten jo erotaan.

Ryhmän koko olisi voinut olla isompikin; pienikin hyvä, mutta olisi voinut olla enemmän henkilöitä, hyvä että voitiin näinkin pienellä ryhmällä kokoontua.

Ilmoitus jäi epäselväksi (Noljakan terveystieteiden keskuksen seinällä), soitti onko mahdollisuus osallistua ja mitä tarkoittaa; onko omat ongelmat tähän liittyviä.

Sisältö, teemat ja ryhmäprosessi: Ryhmänohjaajia pidettiin spesiaaleina; lämminhenkisinä ja ihmisläheisinä. Sisältöön sai itse vaikuttaa ja teemat sovittiin yhdessä. Ohjaajilta sai paljon hyvää perustietoa palveluista. Ryhmä palveli hyvin.

Kaikki varmaan sai, mitä halusi.

Ohjelmarunko oli hyvä; alussa yhdessä suunniteltu, vierailijat tulivat aiheesta.

Virkistyskerta toimi hyvänä muistutuksena siitä, että kannattaa hankkia omaa aikaa. Ohjaajien viestinä oli, että itseen ja omaan hyvinvointiin satsaaminen tulee moninkertaisesti takaisin.

Huomioitiin yksilöt. Pääsi kertomaan omista tilanteistaan ja kokemuksistaan, sai voimavaroja toinen toisiltaan, ei ollut yksin asioiden kanssa; huomasi, että muutkin painivat samojen ongelmien kanssa. Yhdessä keskusteleminen antaa jaksamista omaan arkeen, ajatusten ja tunteiden vaihtoa, neuvoja, selkäranka vahvistui.

1-2 kertaa tunnustellessa, 3-4 kerran jälkeen porukka vapautui ja huomasi, että voi keskustella, tuoda omia mielipiteitä. On erilaisia vastauksia ja toimintatapoja.

Asiantuntijuus ja asiantuntijuuden hankkiminen: Ryhmän ohjaajien ryhmänohjaustaitoja pidettiin erittäin hyvinä, ohjaajia asiantuntevina, jotka vetivät ryhmää mallikkaasti. Ryhmään kutsutut ulkopuoliset asiantuntijat koettiin todella hyvinä juttuina.

Hyvä, että on ryhmänvetäjänä ammattihenkilö, joka tietää asioista. Tilanteet muuttuvat viikoittain, ryhmässä saa tietopuolisen avun, akuuttiin tilanteeseen heti apu, opastusta ja neuvoa lasten kanssa ja nopeasti ratkaisu.

Ryhmän jatkumisesta koettiin, että ryhmä on tarpeellinen: ”toivottavasti ryhmälle löytyy jatkoa!”

Kun on problematiikkaa kaipaa, että pääsee juttelemaan, hyvä, että oli asiantuntijat, ilman saattaisi hetken toimia, mutta taustatieto.

Kielteisenä palautteena todettiin, että ryhmän tavoitettavuus olisi voinut olla parempi (eli missä ja miten tieto ryhmästä ja kohderyhmän epäselvyys).

Sosiaalitoimen kielteiseen asenteeseen törmäsin, olisin toivonut että siellä olisi kannustettu osallistumaan näihin, asenteissa ja tiedottamisessa töitä, ei ymmärretä ryhmän merkitystä asian eteenpäin viennille. Huomattavasti enemmän toivoisin yhteydenottoa ryhmistä, että kerrotaan näistä. Kuntien sosiaalityöntekijät ovat avainasemassa kertomaan; miksi ei kerrota; on oman aktiivisuuden varassa että löydät tukimuotoja itsellesi, että jaksat.

4.2 Ryhmänohjaajien esiin tuomat teemat

Ryhmänohjaajia pyydettiin arvioimaan omaa toimintaansa ryhmän jäsenten palautteen pohjalta luokiteltuihin teemoihin peruskysymyksellä:

Mikä on käsityksesi ryhmänohjaajana, mihin tämä palaute perustuu? (käytännön järjestelyistä, sisällöstä, teemoista ja ryhmäprosessista, asiantuntijuudesta ja asiantuntijoiden hankkimisesta, tiedon saannista ja viranomaisyhteistyöstä sekä ryhmän jatkumisesta).

Ryhmänohjaajat toteavat hyvin onnistuneista käytännön järjestelyistä sekä sisällöstä ja teemoista:

Ajattelen, että me ensimmäisellä kerralla lähettiin kartoittamaan ryhmäläisten mielipiteitä ja toiveita; mitä he ajattelevat ja minkälaisia asioita he toivoisivat, että ryhmässä tulisi esille. Elikkä me kuultiin ryhmäläisiä ja rakennettiin sisältö ryhmäläisten toiveitten ja tarpeitten pohjalta. Sekin oli tärkeää, että aina tarjoilut olivat hyvät. Että he saivat jotakin hyvää myös elikkä hyvät kahvit ja mehut, suolapala ja makeet. Siis heitä vähän tietyllä tavalla palveltiin. Voi ajatella että me oltiin niinku heidän palvelijoita.

Meillä oli talous ja tausta kunnossa. Tässä tuli rahoitusta hankkeelta (Kaste), tilat MLL:ta ja kotikartanoyhdistys mahdollisti toisen ohjaajan palkan ja osittain pystyttiin laittamaan virkistystapahtuman kuluja sinne. Ilman rahaa tätä ei voi mitenkään toteuttaa, vaikka tekisi ihan vapaaehtoistyönä, rahaa tarvitaan tiloihin ja tarjottaviin.

Ryhmäprosessia auttoi se, että siellä oli valtava tarve puhua ja avautua, kun alettiin kokea ryhmä turvallisiksi. Päästiin puhumaan oikeista asioista, oikeilla termeillä ja ilman loukkaantumisia. Tärkeimmäksi koettiin, että puhuttiin niistä asioista, mitä ryhmän jäsenillä oli sydämen päällä, käsiteltiin niitä. Tapaamisten ensisijainen painopiste oli tämä, vaikka oli olemassa suunniteltu ohjelma teemoineen. Näistä pystyttiin joustamaan niin että oli mahdollista antaa tilaa, kun tuli tarvetta keskusteluihin, tunnepurkauksiin ja ensisijaisesti käydä niitä läpi. Muita teemoja käytiin sitten toissijaisesti läpi.

Ja ohjaajilla meillä oli se tyyli että aika pehmeää ja vastaanottavaista, ylenmääräistä konfontointia välttävää. Sikäli kun konfontoitiin, pyrittiin pehmeästi suuntaamaan ajatuksia sinne mitä me itse voimme tehdä näiden asioiden suhteen. Ei keskitytä pelkästään siihen ongelman märehtimiseen, ulkopuolisten syytelyyn vaan ratkaisukeskeisempään ajatteluun ja sitä kautta pohdintaan ratkaisuihin ja omaan toimintaan liittyen.

Asiantuntijuudesta ja asiantuntijoiden hankkimisesta: Ohjaajilla pitää olla valmius vastaanottaa tunne-elämyksiä. Tämä vaatii ohjaajilta kokemusta, ainakin toiselta. Myös substanssiosaamista tarvitaan.

Olen sitä mieltä, että tämäläisyyppisten ryhmien jatkuvuuden kannalta ja että ryhmä vielä palvelisi jotenkin rakentavalla tavalla näitä osallistujia, olisi suotavaa että asiantuntijuutta ja ammattimaisuutta löytyisi ohjaajista. Uskoisin että tämä voisi toimia vertaispohjalla sillä tavalla, että ohjaajakin olisi vertaisryhmäohjaaja, mutta siinä on riskinsä, että lähettäisiin uppoamaan ongelmiin ja unohdettaisiin objektiivisuus tai tällöinen laajempi näkökulma.

Vertaisryhmäohjaajakoulutukseen asettaa aikamoisia vaatimuksia tai sitten pitäisi jatkossa olla mahdollista että ryhmiä vetäisi ammattiohjaaja tai ainakin toinen olisi semmoinen.

Sosiaalityöntekijää, joka kävi puhumassa lastensuojeluasioista, pidettiin äärimmäisen taitavana, sovittelevana ja provosoimattomana - sopivalla tavalla neutraalina ja kuitenkin tukea antavana. Koettiin, että juuri tällaisia yhteistyökumppaneita ja kontakteja tarvitaan. Myös Aksoni ry:n asiantuntijan vierailua pidettiin merkittävänä, koska ryhmäläiset lähes heti sitoutuivat sopeutumisvalmennuskurssille. Selvisi myös, että yhdistys tarjoaa vertaistukiryhmiä.

Ryhmän jäsenten viranomaisten kanssa tehtävä yhteistyö näkyi koko ryhmän ajan ja aiheutti ryhmän jäsenille erittäin suurta latausta.

He kokivat että eivät olleet tulleet kuulluksi eikä ymmärretyksi - hyvin syvä heidän kokemuksensa. Kun se on heidän kokemus, se on heille todellinen asia. Se oli siinä nähtävillä ja se vyöry koko ajan. Me jouduttiin ohjailemaan, että se ei ota pääpainoa. Me ei pystytäkään ratkaisemaan näitä ongelmia eikä se ole tämän ryhmän tarkoitus, mutta se pitää mahdollistaa, että päästään purkamaan näitä pahoja oloja ja epäoikeudenmukaisuuden tuntemuksia ja juttuja myöskin. Niitä käsiteltiin joka kokouksessa joka kerralla. Siitä ei varmaan päästä mihinkään niin pitkään ennen kuin ne asiat ratkeaa niissä kunnissa.

Ryhmänohjaajat pitivät tärkeänä, että vertaisohjaajalla tai ammattilaisohjaajalla on selkeä kuva ryhmänohjaamisesta ja ryhmäprosessi hallussa. Prosessi voi muuten lähteä pyörimään saman vääryydenkokemuksen pohjalta ja ilman ohjaavuutta kokemus saa lisävirtaa ja ratkaisukeskeistä näkökulmaa ei saada esille.

Ainoa kielteinen palaute liittyi siihen, että ilmoitus oli koettu epäselväksi. Piti soittaa ja kysyä, mitä tarkoittaa, oliko mahdollisuus osallistua ja onko ongelmat tähän liittyviä.

Oli tullut kommenttia terveydenhoitajalta, siitä että nimi psyykkisesti sairaiden lasten vanhempien vertaistukiryhmä on kovan luontoinen, kun voi ajatella että psyykkisiä sairauksia on monenlaisia, että onko tämä juuri meidän lapselle.. Mehän muutettiin se psyykkisesti oireilevien lasten ja se anto enemmän laajuutta eikä ollut niin leimaava. Mutta ainahan näissä tiedotus ja markkinointi on haasteellista tehdä että saatais informoitua kaikille. Osittain sen takia ryhmä oli pieni ja vois miettiä miten vois tehostaa yleistä tiedottamista että tulisi esille että tämmöistä järjestetään. Todennäköisesti tarve on kuitenkin iso, viesti ei kaikkia tavoita tällä systeemillä.

4.3 Hallintojohtajien esiin tuomat teemat

Hallintojohtajat edustivat vertaistukiryhmän järjestämisessä mukana olevia tahoja: Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän Lasten ja nuorten tautien klinikkaryhmä, MLL:n Pohjois-Karjalan piiri ja Kotikartanoyhdistys ry. Ryhmänohjaajien vastaukset luokiteltiin seuraaviksi teemoiksi hallintojohtajille: 1) yhteistyö, 2) tiedon saanti (ryhmistä) 3) auttamisjärjestelmä ja 4) ryhmänohjaajan osaaminen.

Yhteistyöstä:

Haastattelussa nousi esille verkostoyhteistyö ja sen tiivistäminen. Olisi hyvä selvittää ja tietää, mitä kukin taho tekee ja, mitä voimavaroja on olemassa ja voiko rahoitusta saada jostakin muualta. Koettiin, ettei mikään taho pärjää yksin: yhdistämällä voimavaroja saadaan enemmän aikaan.

Saadaksemme hyvin toimivat palvelut ja palveluketjun tarvitaan todella yhteistyötä. Toiminta ei voi perustua vain vapaaehtoisuuteen - rahaa tarvitaan tässäkin toiminnassa. Kuka lopulta huolehtii toiminnasta, jos ei ole selkeää vastuutahoa?

Haastattelussa todettiin, että tällaiseen ryhmätoimintaan olisi hyvä saada mukaan lapset ja perheet jo peruspalveluista. Osana viranomaistoimintaa voisi toteuttaa kohdennettua, aktiivista hakua.

Jotta nämä tavoitetaan perustason eli kasvatus- ja perheneuvonnan ja perusterveydenhuollon mukanaolo on välttämätöntä. Mitä enemmän sinne varhaisen puuttumisen, ennaltaehkäisyn alueelle näissä vertaisryhmätoiminnoissa, silloin menettelytapana koulussa tai jollakin tietyllä hallitulla alueella voisi olla, että aktiivisesti rekrytoidaan, kun palveluketjusta tunnustetaan ne perheet, jotka saattaisivat hyötyä vertaisryhmätoiminnasta.

Neurolat ja miksei päivähoitokin olisi avainasemassa, jos lähdetään tämmöiseen varhaiseen puuttumiseen ja otetaan ennaltaehkäisevä näkökulma mukaan. Vanhemmuuden tukemiseen pitäisi olla sitä ryhmätoimintaa, mitä on joskus ollut neuvoloissa.

Tiedottamisesta (tiedon saannista ryhmistä):

Tiedottamisesta todettiin, ettei vielä ole olemassa vakiintunutta tapaa tiedottaa ryhmistä. Tieto saavuttaa perheet sattumanvaraisesti. Olisi hyvä olla jokin sovittu kanava, joka toimisi pitkään ja tulisi tunnetuksi.

Ohjaajat ovat kai törmänneet siihen ongelmaan, että kun viesti ei ole kulkenut kohde-ryhmälle, niin ryhmä on jäänyt pieneksi. Uudesta toiminnasta ei ole kattavasti tiedotettu organisaation kautta ja vaikka tieto menee eri tahoille, on eri kysymys, lähteekö siitä eteenpäin.

Jos tällainen toiminta vakiintuisi palveluvalikoimaan, perheelle sopiva vertaisryhmä voisi olla suosituksena kirjattuna perheen hoitosuunnitelmassa. Silloin tieto kulkisi. Ryhmistä tiedottamisen rakenteet voisivat olla viranomaispuolella ja ryhmiin kohdennettu haku olisi osana viranomaisten perustoimintaa.

Merkittävänä pidettiin myös tiedonvälittäjän roolia ja asennetta; miten tietoa välitetään eteenpäin ja miten siihen itse suhtaudutaan esim. neuvolassa tai sosiaalityössä. Jos ryhmiä on käynnistymässä, toivottiin, että nimenomaan työntekijät osaisivat kannustaa ja rohkaista perheitä lähtemään tällaisiin ryhmiin. Järjestöpuolelta kaivattiin vuoropuhelua kolmannen sektorin toimijoiden ja esim. sosiaalityö- ja terveydenhuollon välillä tietääksemme mitä resursseja, voimavaroja ja osaamista kolmannella sektorilla on.

Haastattelussa huomio kiinnittyi siihen, että ryhmän jäsenten palaute ja ohjaajien palaute on aika-ajalla erityylistä ja -tyyppistä. Ryhmän jäsenten palaute tiedon saannista näyttää viestivän luottamuspuolaa viranomaisistahoon ikään kuin perheet ja viranomaiset olisivat eri puolilla tässä asiassa. Tätä pidettiin vakavana viestinä.

Täällä jossakin todetaan, että ryhmäläiset ajattelevat, että jos sosiaalityö tiedottaa, syntyy sille velvoitteita tehdä jotakin ja siitä syntyy kustannuksia. Tavallaan kustannusten hallinta on se, ettei kerrota. Se on varmaan totta, että näin ajatellaan, mutta sanoisinko, ettei väärin voisi asiat olla tässä suhteessa, että ei ole kyllä saavutettu sitä tilannetta, että oltaisiin yhdessä toimimassa lasten parhaaksi.

Auttamisjärjestelmästä

Vapaaehtoisjärjestöjen ja hoitojärjestelmän roolista auttamisjärjestelmässä:

Näkisin että viranomaistahot toteaisivat tarpeen, jonka jälkeen vapaaehtoistaho tuottaa sen palvelun. Sillä tavalla löytyisi looginen rooli siihen ja ehkä näistä tiedottamistenkin epäselvyyksistä päästäisiin. Jos se olisi vapaaehtoistahon tuottamana palveluita varhaisessa vaiheessa, niin perheiden pelko ja epäluuloisuus viranomaistoimintaan ei olisi haittaamassa sitä avun vastaanottamista. Siinä on monia hyviä puolia monimuotoiseen yhteistyöhön.

Kun ollaan hoito- ja auttamisjärjestelmän puolella, ollaan ehkä enemmän kohteena, mutta vapaaehtoispuolella ollaan itse aktiivisena toimijana. Se on aika merkittävä rooliero näissä asioissa.

Hallintojohtajat huomasivat, että kolmannen sektorin rooli neutraalina osapuolena nousi ohjaajien palautteessa merkitykselliseksi ja isoksi. Näyttää olevan tarvetta matalan kynnyksen toimijoille, joita on helppo lähestyä ja joiden kanssa on helppo toimia. Ikävänä pidettiin sitä, että viranomaiskynnys tuntuu olevan kovin korkea.

Lisäksi ryhmäläisten palautteessa nousi esille, että ryhmässä saatiin paljon tietoa palveluista ja palvelujärjestelmästä.

Olisiko tässä järjestöpuolen tehtäväkenttää, että tekisi palvelujärjestelmää tunnetuksi ja lähentäisi viranomaisten ja asiakkaiden eivät olisi sillä tavalla törmäyskurssilla ja kokisi olevansa eri puolilla.

Vapaaehtoisten ohjaaminen nousee merkitykselliseen rooliin, jos viranomaispuolella todettaisiin tarve ryhmiin osallistumiselle ja vapaaehtoispuoli tuottaisi palvelun.

Kun raakaa työtä ihmisten kanssa tekevät vapaaehtoiset, tarvitaan siihen todella laadukas ja ammattitaitoinen ohjaus, että se pysyy tasalaatuisena, riittävän korkeana. Ihmiset, jotka toimivat siellä vapaaehtoisena, saavat tarvitsemansa tuen ja jaksavat tehdä sitä työtä.

Julkisella puolella tunnistetaan kyllä ongelmat, mutta aina ei ole mitään tehdä: ei ole kanavaa. Jos ongelmat tunnistetaan varhaisessa vaiheessa, on julkisen puolen ongelmana se, ettei ole paljon mahdollisuuksia, minne ohjata. Tällaisia pitäisi lisätä ja näyttäisi että, kolmannen sektorin rooli korostuu siinä, että se tarjoaisi ” apua tässä vaiheessa.

Ryhmänohjaajien osaaminen

Tätä ryhmää pidettiin hyvänä esimerkkinä tulevaisuuden mahdollisuudesta, jossa jo eläkkeelle siirtyneitä valtavan osaamisen omaavia ihmisiä saataisiin rekrytoitua vapaaehtoistyöhön.

Tarvetta ja mahdollisuuksia todettiin olevan monen tasoisiin ryhmiin, monenkin tasoiseen tukeen. Tarvitaan myös eri tasoisia ohjaajia ja osaamista ryhmäläisten ohjaamiseen oikeisiin ja oikeatasoisiin ryhmiin. Tämän nähtiin edellyttävän hallinnolta suunnittelua ja paneutumista asiaan.

Sitten jos puhutaan jo ryhmistä, missä on oireilevia nuoria ja lapsia silloin pitää olla sillä tavalla ammattitaitoisesti ohjattuja, että vetäjillä on vankka koulutus. Näkisin hyvänä ja se kokemus tuostakin oli, että tulee toinen vetäjä sieltä ammattilaisen puolelta. Tietysti järjestöpuolellakin voi olla ammattilaisia vaikka vapaaehtoisesti tekee.

Ryhmässä puhumassa käyneen lastensuojelun asiantuntijan nähtiin inhimillistäneen viranomaista. Vaikuttaa siltä, että ryhmässä käsiteltiin sen jälkeen hedelmällisesti asiaa. Tutuksi tulemisen nähtiin helpottavan ja parantavan myös jatkolähestymistä ja vastaanottavuutta.

Lasten hyvinvoinnista:

Mitä enemmän pätkäillen lasten hyvinvointia, sen vakuuttuneempi olen, että pitää tehdä yhteistyötä ja lisätä varhaisen puuttumisen toimintamalleja. Päästään puuttumaan ongelmiin paljon varhaisemmassa vaiheessa. Ja vielä tällaista poikkihallinnollista viranomaistyötä olisi tarpeen tehdä. Lasten ja nuorten hyvinvointia kaikkien hallintokuntien näkökulmasta, mitä voidaan tehdä.

4.4 Poliittisten päättäjien kommentit teemoihin

Poliittisille päättäjille lähetettiin hallintojohtajien vastauksista nousseiden teemojen mukaiset kysymykset sähköpostitse:

Mitä sinulle poliittisena päättäjänä merkitsee

yhteistyö julkisen ja kolmannen sektorin välillä?

työn uudelleenorganisointi (resurssit, rakenteet, rahoitus ja roolit)?

lapsen, nuoren ja perheen **hyvinvointi**?

Yhteistyö:

Vapaaehtoinen järjestötoiminta nähtiin julkisen sektorin näkökulmasta voimavarana, joka on vajaa-käytössä. Ja toisaalta vapaaehtoisuutta pidettiin järjestökentän voimavarana eikä vapaaehtoisuutta pitäisi kahlita velvoittein. Toisaalta julkisen sektorin ja järjestöjen yhteistyössä nähtiin myös paljon käyttämättömiäkin mahdollisuuksia.

Yhteistyötä kolmannen sektorin ja julkisen sektorin välillä pidettiin elintärkeänä - ilman sitä ei minkään asia toimi.

Poliittisena päättäjänä huomaa sen, ettei 3-sektori toimi ilman julkista ja toisinpäin. Jatkossa pitäisikin miettiä, hoitaisiko 3-sektori joitain asioita paremmin kuin julkinen. Eli verorahoilla voitaisiin enemmän rahoittaa toimintaa ja siirtää palveluja sinne.

Kuntien taloudellisen tilanteen nähtiin heikentyvän jatkuvasti ja kaikesta ei-lakisääteisestä - toiminnasta on jo luovuttu tai ainakin seuraavassa budjetissa näyttää karsintaa edelleen tapahtuvan.

Vaikka strategiat ja ohjelmat hehkuttavat ennaltaehkäisyyn puolesta, ei siihen käytännössä taida kunnilla olla varaa. Esimerkiksi uusi neuvola- ja kouluterveydenhuollon lainsäädäntö kuulostaa hienolta, mutta vaatisi valtiolta myös rahallista lisäsatsausta.

Kolmannen sektorin toiminnan ennaltaehkäisevä merkitys kasvaa tulevaisuudessa. Kolmannen sektorin ja julkisen puolen verkostoitumista pidettiin tärkeänä useilla hallinnon aloilla. Säännölliset verkostopalaverit luovat yhteyksiä, joista on hyötyä sekä kuntalaisille että yhteistyölle.

Kuntien viranhaltijoiden pitäisikin lähestyä kolmannen sektorin toimijoita neuvottelun merkeissä, jotta resurssit saataisiin kohdennettua ”oikeaan osoitteeseen.” Tässä kuntien viranhaltijoiden tulisi olla aloitteen tekijöinä.

Järjestö koetaan usein helpommaksi lähestyä ja siltä saatu tuki on ehkä helpompi vastaanottaa.

Ainakin sosiaali- ja terveyssektorilla järjestöt tavoittavat sellaisia tuen tarpeessa olevia ihmisiä, joita viranomaisen ei hyvällä tahdollakaan tavoita. Usein järjestön ja järjestöä on helpompi lähestyä.

Asiakkaan näkökulmasta luulisin, että kolmannelta sektorilta saatu tuki/apu on helppoa ottaa vastaan, hankkeen esittelemään vertaisryhmätoimintaan on luultavasti helpompi lähteä mukaan, kuin esim. sosiaaliviranomaisten järjestämään toimintaan.

Toiminnan uudelleen organisoinnista

Työn uudelleen organisointia pidettiin välttämättömänä. Jokaisen työntekijän tulisi tehdä sitä työtä, jossa hän on ammattilainen ja tuottavimmillaan. Työn uudelleen organisoinnissa kolmas sektori pitäisi ottaa huomioon.

...kerhot ja vertaistoiminnat, joihin kolmannelta sektorilta löytyy jo valmiiksi toteutettuja ja malleja ovat ehdottomasti sopivia toimia, joissa toimintaa voitaisiin jakaa kunnan työntekijöiden ja järjestöjen välillä.

Ja jos ja kun julkinen sektori haluaa järjestöjen voimavarat tarkoituksenmukaiseen käyttöön, sen tulee panostaa järjestötoiminnan puitteiden ylläpitämiseen. Ennemmin tai myöhemmin kuvaan tulee kilpailuoikeudelliset kysymykset ja verotus. Kenties kestävämpi rakenne olisi se, että järjestöt säilyttävät autonomiansa ja toiminnan vapaaehtoisen luonteen ja julkisen sektorin taloudellinen tuki formuloidaan toiminnan puitteiden rakentamiseen ja vaikka säännöllisen, turvallisen taloudellisen tuen muotoon.

Haasteiden edessä joutuu varmasti kaikki asiat muuttamaan; rahat ei riitä tarpeisiin. Ketju pitäisi muuttaa korjaavasta toiminnasta ennaltaehkäisevään. Nykyisin korjataan on aina rahaa, mutta ehkäisevään ei. Rahoitusvastuu pitää olla julkisella toimella, järjestäjiä voi olla muitakin. Olennaista on se, että pystytään laskemaan sijoitetun rahan vaikutus tulevaisuuteen. Liian usein politiikoille uskotellaan; tämä toimenpide ennaltaehkäisee ja säästää. Rakenteita ja palveluita pitää muuttaa vain, jos palvelu

merkittävästi paranee ja/tai syntyy säästöä. Raha ei vain yksinkertaisesti kohta riitä mihinkään.

Lisäksi julkisen sektorin ja järjestötoiminnan pitää keskustella kummankin vähän toisistaan poikkeavat roolit selviksi. Vapaaehtoisuus ja velvollisuus tulee erottaa toisistaan. Julkisen sektorin pitää osoittaa arvostuksensa järjestökentän vapaaehtoisuudelle.

Arvostus onkin rinnastettavissa taloudelliseen tukeen, joskus taloudellista tukea tähdellisempänä motivaation lähteenä. Vapaaehtoinen järjestötoiminta - eräitä julkisoi-keudellisia yhdistyksiä lukuun ottamatta - ei voi omaksua viranomaisen roolia. Viranomainen voi ohjata palvelun tarvitsijan vapaaehtoisten palvelujen piiriin ja päinvas- toin, mutta palvelun tarvitsijankin tulee voida nähdä kummankin roolit erillisinä.

Lapsen, nuoren ja perheen hyvinvointi

Lasten ja nuorten hyvinvointi on kaikki kaikessa, koko tulevaisuus. Perheitä voidaan ja pitää tukea, mikäli tukea kaivataan, mutta se ei tarkoita aina rahaa.

Koko ajan vaaditaan lisää rahaa kaikille lasten hyvinvoinnista huolehtiville. Eli kor- jaaviin toimenpiteisiin pitää olla rahaa. Silti se on turhaa, jos koko ajan korjattavaa tulee lisää. Yhteiskunnan suunta pitäisi muuttua toiseen. Niin kauan kuin lapsia kas- vattaa kasvoton yhteiskunta, saadaan vain huonoja tuloksia. Vanhemmille pitää pa- lauttaa kasvatusvastuu, siten saadaan lasten ja nuorten asiat kuntoon.

Hyvinvointi lähtee perheestä – jos perhe voi hyvin, lapsikin yleensä voi hyvin. Kunnissa pitää olla lasten ja perheiden hyvinvointisuunnitelma, josta selviää, että tuki on saatavilla kaikissa tilanteissa ja kuka sitä antaa. On myös taloudellisesti järkevää tehdä laaja kartoitus hyvinvointia tukevista pal- veluista päällekkäisyyksien purkamiseksi.

Lähtökohtaisesti ja ehdottoman ensisijaisesti lapsen vanhempia pitää tukea heidän kasvatustehtävässään. Hyvinvoinnin lisäksi myös pahoinvointi ja syrjäytyminen periy- tyvät ja kumuloituvat, viimeksi mainittu hyvinkin kohtalokkaalla tavalla.

Monet säästöpäätökset ovat heikentämässä eikä parantamassa hyvinvointia. Samaan aikaan lainsäädännöllä halutaan kuitenkin turvata lasten ja nuorten hyvinvointia, mm. lisäämällä kouluterveydenhoitajan tarkastuksia. Se pystytäänkö lakia kunnissa noudattamaan onkin toinen juttu. Poliittisena päättäjänä minun on valvottava, että la- kia noudatetaan, siis tarvittavat määrärahat täytyy jostakin löytää. Se raha on sitten valitettavasti poissa jostakin muusta. Arvovalintoja on tehtävä.

5 Pohdintaa

Arviointia aloittaessamme toiveemme oli, että asiakkaita osallistuttamalla, nostamalla esiin heidän äänensä ja näkemyksensä, saataisiin esille toiminnan vahvuudet, kehittämiskohteet ja tieto asiakkaiden tarpeesta. Tässä mielestämme onnistuimme. BIKVA -arviointi vahvisti ymmärtämystämme siitä, että lapsen psyykinen sairastuminen on vaikea ja pitkäaikainen asia perheelle, ja että auttamismenetelmien oikea-aikaisuus on todella tärkeää. Yllättävänä pidimme sitä, että ryhmään oli vaikea saada osallistujia. Ryhmän jäsenten antaman palautteen perusteella saavutimme mielestämme vertaistukiryhmälle asetetut tavoitteet.

Mielestämme kaikki haastateltavat osallistuivat arviointiin mielellään ja pohtivat asioita oman kokemuksensa tai taustaorganisaationsa näkökulmista käsin. Huomasimme myös, kuinka paljon antoisampaa on haastatella/keskustella kuin kysyä sähköpostitse/palautekysymyksillä asiaa, vrt poliittiset päättäjät. Bikva -arviointi vie toki aikaa ja on vaativa tapa arvioida toimintaa, mutta se myös todella toimii tavoitteidensa mukaisesti. Arviointi ryhmään osallistuneiden, ryhmän ohjaajien, hallintojohtajien kuin poliittisten päättäjienkin kannalta antoi mahdollisuuden tutkia olemassa olevaa kokemusta, osaamista, työtapoja, tietoa ja tulevaisuuden näkymiä. Bikva-mallin käyttämiseen tarvitaan innostunutta mieltä sekä ymmärrystä arvioinnin merkityksestä kehittymiselle ja oppimiselle ja mahdollisuutena vaikuttaa käytettävien työmenetelmien ja toimintatapojen kehittämiseen. Tärkeää on aito halu oppia asiakkailta lisää; on osattava kuulla asiakkaiden ääntä ja tämä tuo myös vastuuta. Ennen kaikkea ei kannata lähteä keräämään asiakkaiden palautetta, jos oikeasti ei aio hyödyntää sekä käyttää sitä työnsä kehittämiseen ja saadun tiedon jakamiseen verkostoyhteistyössä..

Lopuksi haluamme suositella muutamaa arvioinnin vastauksiin perustuvaa ohjetta tämältyyppisten vertaistukiryhmien onnistumisen edellytyksistä:

1. Jatkossa on hyvä kiinnittää huomiota tiedottamiseen: missä ryhmästä tiedotetaan ja kuinka osallistujia tavoitetaan.
2. Ryhmää käynnistäessä ja järjestäessä kannattaa haarukoida erilaiset mahdollisuudet resursien yhdistämiseen – tehdä yhteistyötä. Täysin ilman rahaa tällaista ryhmää ei pystytä toteuttamaan. Rahaa tarvitaan yleensä vähintään tarjoiluun ja toisinaan myös tilavuokriin.
3. Ryhmäprosessi onnistuu, kun suunnittelee etukäteen väljät teemat, kartoittaa ensimmäisellä kerralla ryhmän jäsenten toiveet ja ryhmän aikana antaa hyvin tilaa ryhmään osallistuneiden senhetkisille tarpeille.
4. Ryhmäprosessin onnistumiseksi on myös tärkeää, että ainakin toisella ryhmänohjaajalla on ammatillista osaamista. Näin ryhmä ei jää vain vatvomaan ongelmia vaan pyrkii kohti keinoja ja ratkaisuja.
5. Asiantuntijoiden hankkiminen tuo ohjaajien lisäksi lisätietoa palvelujärjestelmästä.
6. Ryhmänohjaajat tarvitsevat tukea työlleen.
7. Toivomme, että arvioinnissakin noussut verkostoyhteistyö jatkuu ja muuttuu pysyväksi verkostoksi.

Lopuksi vielä ISOT KIITOKSET kaikille Bikva-arviointiin osallistuneille!

Riitta Gröhn, Perhohanke ja Katja Isoaho, vertaisryhmätoiminnan koordinoitihanke

Lisää voimia vanhemmuuteen!

Vertaisryhmä psyykkisesti sairaiden tai oireilevien lasten vanhemmille

Aika: tiistaina 29.9.09 ja keskiviikkoisin 7.10 - 25.11.09

klo 18 - 20, yhteensä 8 kertaa (ei syyslomaviikolla)

Paikka: MLL:n Pohjois-Karjalan piirin toimisto, Siltakatu 14 B 16, 2 krs.

Tavoitteena on jakaa kokemuksia vertaisryhmän kanssa ja vahvistaa arjen hyvinvointia.

Ryhmä ja materiaalit ovat ryhmäläisille maksuttomia. Ryhmässä tarjotaan pientä iltapalaa.

Ryhmänohjaajina toimivat Tuula Töyrylä ja Kimmo Rätty.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset 22.9. mennessä: vertaisryhmätoiminnan koordinaattori Katja Isoaho, p. 0400-529 964

Tervetuloa!

Ryhmän järjestävät Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Karjalan piirin ja PKSSK:n Lapset ja perheet KASTE -hankkeet sekä Kotikartanoyhdistys.

LIITE 2

HAASTATTELUOHJE

Ryhmän jäsenet:

Mitä pidit myönteisenä vertaistukiryhmätoiminnassa?

Mitä pidit kielteisenä vertaistukiryhmätoiminnassa?

Mikä merkitys vertaistukitoiminnalla oli sinulle?

Ryhmän ohjaajat:

Mikä on käsityksesi ryhmäohjaajana, mihin tämä palaute perustuu?

Teemat:

käytännön järjestelyt
ryhmän sisältö, teemat ja ryhmäprosessi
asiantuntijuus ja asiantuntijuuden hankkiminen
tiedon saanti ja viranomaisyhteistyö
ryhmän jatkuminen

Hallintojohtajat:

Mikä merkitys sinulle hallintojohtajana on kuulemallasi palautteella?

Teemat:

yhteistyö
tiedon saanti
auttamisjärjestelmä
ryhmäohjaajien osaaminen

Poliittiset päättäjät:

Mitä merkitystä sinulle poliittisena päättäjänä merkitsee yhteistyö julkisen ja kolmannen sektorin välillä? työn uudelleenorganisointi (resurssit, rakenteet, rahoitus ja roolit)? lapsen, nuoren ja perheen hyvinvointi?